

LEZEN OP AVI-NIVEAU

Op 20 juni 1997 promoveerde Jacqueline Visser van KPC Groep aan de Katholieke Universiteit van Nijmegen tot doctor in de Sociale Wetenschappen. In haar proefschrift 'Lezen op AVI-niveau' doet ze verslag van een onderzoek naar de betrouwbaarheid en validiteit van de nieuwe AVI-toetskaarten voor het vaststellen van de technische leesvaardigheid van leerlingen. Voor het onderzoek werd gebruik gemaakt van gegevens die in 1992 en 1993 werden verzameld onder ruim 3.000 leerlingen van groep drie tot en met zes van het basisonderwijs.

Noodzaak nieuwe AVI-toetskaarten

Mede vanwege het feit dat teksten en illustraties van de oude AVI-toetskaarten niet meer afgestemd waren op de belevingswereld van kinderen in deze tijd, werden in 1992-1994 nieuwe AVI-toetskaarten ontwikkeld. Bovendien waren de criteria voor de opbouw in moeilijkheidsgraad van de eerste vier AVI-niveaus bijna uitsluitend gebaseerd op de oude versie van de methode 'Veilig Leren Lezen' en de criteria voor het aantal fouten onvoldoende empirisch onderbouwd. Uit de praktijk bleek ook nog, dat veel scholen andere dan de voorgeschreven criteria gebruikten.

Voor de nieuwe AVI-toets is opnieuw gekozen voor teksten als toetsmateriaal. Redenen daarvoor waren, dat de 'oude' toets in die vorm breed geaccepteerd is, het gebruik van teksten de werkelijke lessituatie het best nabootst, de AVI-toets een aanvulling is op de bestaande woordentests (zoals de Eén-Minuu-Test en de Drie-Minuten-Toets) en het gegeven dat kinderen gebruik maken van de context bij het decoderen.

Stapsgewijze constructie

De constructie van de nieuwe AVI-toetskaarten is in een aantal fasen verlopen. Allereerst zijn de methode-afhankelijke criteria verwijderd uit de eerste vier AVI-niveaus. Vervolgens zijn nieuwe teksten geschreven die werden voorgelegd aan een aantal leesdeskundigen. De resulterende teksten zijn daarna uitgeprobeerd op een school en door een aantal leerkrachten beoordeeld op moeilijkheidsgraad. Op basis van deze eerste try-out werden de teksten nogmaals aangepast en op zeven basisscholen uitgeprobeerd. Na deze tweede try-out is besloten voor de schaling, normering en validering van de toetskaarten aan te sluiten bij het longitudinale onderzoek naar schoolvorderingen van de Vakgroep Onderwijskunde Nijmegen.

Moeilijkheidsgraad

De basis van de AVI-toetskaarten wordt gevormd door de negen AVI-niveaus, die een toenemende mate van zowel de technische leesvaardigheid van de leerlingen als de technische moeilijkheidsgraad van de teksten beogen te weerspiegelen. Uit het onderzoek van Visser bleek, dat de volgorde van de toetskaarten naar moeilijkheidsgraad niet geheel overeen kwam met de ordening op basis van de AVI-niveauideling. Vooral tussen de kaarten van de hogere niveaus was het verschil in moeilijkheidsgraad nogal klein.

Betrouwbaarheid

Uit het onderzoek is gebleken dat beide versies (A en B) van de AVI-toets beschouwd kunnen worden als volledig betrouwbare toetsen. Verder bleek, dat de toetskaarten het meest betrouwbaar zijn voor het meten van de technische leesvaardigheid in de periode dat kinderen deze vaardigheid verwerven voor de diverse woordtypen (AVI-niveau 1 t/m 4) en in de periode dat kinderen de vaardigheid dusdanig beheersen dat ze zonder problemen teksten automatisch kunnen decoderen (AVI-niveau 8 en hoger).